N°. 110 1844

BREDASCHE COURANT.

Staat- , Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS- BLAD.

DINGSDAG 17 SEPTEMBER.

De STAATSRAAD, GOUVERNEUR DER PROVINCIE *NOORD-BRABANT*, maakt bij deze bekend, dat om te kunnen doen maken bovenbedoelde bruggen, over het *Antwerpsche front* der vesting Breda, het rijden met voertuigen en paarden over den weg binnen de vestingwerken, en door de poort voor genoemd front, zal worden belet, van en met den 22sten dezer maand, tot en met den 31sten October aanstaande; zullende echter voetgangers en ligtgeladen wagens, niet hooger dan 2,20 el, bij den linker schouderhoek van het ravelijn *Brandenburg*, over een vlotbrug en verder door de poterne *Brandenburg*, de stad kunnen inkomen.

's Hage, den 12. September 1844.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,

A. J. BORRET.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 14den September.

Volgens berigten uit Toulon worde de Prins *van Joinville* den 12den aldaar verwacht. De stoomboot *Mercurio* den 10den te Marseille aangekomen en welke in den avond van den 29sten Cadix verlaten had, heeft het berigt medegebragt, dat de Prins in den nacht van den 27sten op den 28sten aan boord van de *Pluton* te Cadix was aangekomen en den 30sten naar Oran zou vertrekken.

In de haven van Cadix lagen de stoomboten *Vedette* en *Cuvier*; het linieschip *Suffren* was er juist aangekomen. In de haven van Toulon zijn insgelijks twee vaartuigen van het fransche eskader aangekomen, het stoomfregat *Asmodée* en eene kleine stoomboot.

Het ministerieel morgenblad, *le Journal des Débats*, behelst heden het volgend lijnrecht staat van zaken belangrijk artikel over het voornemen van het fransche gouvernement omtrent Marocco:

» De hertog *van Glucksberg* en de heer *de Nyon*, voorzien met volmagten van hunne regering, hebben reeds eenige dagen moeten begeten, om den keizer van Marocco voor de laatste maal de gelegenheid aan te bieden om zijn rijk van eenen onvermijdelijken ondergang te redden. Het fransche gouvernement betoont zich zoo voor als na de overwinning even gematigd. De voorwaarden, die den keizer van Marocco gesteld zijn, zijn, zegt men, volmaakt dezelfde als die hem voor den slag van Isly, voor het bombardement van Tanger en van Mogador aangeboden waren. Voorzeker had het fransch gouvernement regt om grootere eischen te doen; het kon den keizer van Marocco de kosten doen dragen van de strenge les die hem gegeven is; het heeft dat niet willen doen; Frankrijk is rijk genoeg om zijnen behaalden roem te betalen; deszelfs leger en eskader hebben niet alleen aan den keizer van Marocco, maar ook aan geheel Europa getoond wat zij vermogten. Het bombardement van Mogador heeft genoegzaam de aantijging wederlegd, welke men omtrent den aanval op Tanger had gedaan. De onderrigting zal voor iedereen goed zijn, en Frankrijk zal den betaalden prijs niet betreuren, die voor 't overige maar eene zeer ondergeschikte zaak is.

» Het hangt dus op dit oogenblik alnog van den keizer van Marocco af, hoe van hem en zijnen troon eene represaille af te weren, welker rampzalige gevolgen hij reeds heeft moeten voelen. Het fransch gouvernement kan er in allen gevalle niet dan bij winnen, wanneer het Europa een voorbeeld van belangeloosheid geeft, welk bewijzen aan dat het volstrekt geen stelselmatig veroveringsplan heeft.

» De gematigdheid die het heden betoont kan intusschen geenszins het aangenomen besluit verzwakken, om zich zelf regt te verschaffen, zoo het dat niet verkrijgt. Moeten wij onze gedachten geheel zeggen, dan vreezen wij wel dat de onderhandelingen die men hervatten gaat den uitslag niet zullen hebben dien wij er van verwachten. Wij verlangen van den keizer van Marocco, dat hij van onze grenzen een uitgezogt leger eenen vijand verwijdere, die voor hem even gevaarlijk is als voor ons. Het is mogelijk dat hij aan dien eisch niet kan voldoen; het is mogelijk dat *Abd-el-Kader* te magtig geworden zij, te veel gezag op de Muzelmansche bevolking van Marokko gekregen heeft dan dat men zich van hem kan ontslaan. Dat is een ongeluk: zoo de keizer van Marocco geen meester in zijn rijk is, zijn wij niet verpligt den last zijner zwakheid te dragen; zoo hij de policie in zijn eigen rijk niet kan handhaven, zijn wij blijkbaar in 't geval het voor hem te doen. Frankrijk beoogt een ander oogmerk dan om de veiligheid en gerustheid zijner Afrikaansche bezittingen te verzekeren; maar aan die noodzakelijkheid kan het niets te kort doen, daarvan neemt het al de gevolgen voor zijne rekening.

» Maar terzelfder tijd moet Frankrijk alles in 't werk stellen om het goed regt op zijne zijde te hebben, omdat het regt zijne kracht te meer versterken moet. Zoo dus de hernieuwde onderhandelingen door de fransche gevolmagtigden eene voldoende uitkomst hebben, zullen wij ons er over verheugen, zoo voor ons als in 't belang van den algemeenen vrede; maar zoo de uitkomsten niet voldoende waren, dan zou Frankrijk, na onwraakbare bewijzen van edelmoedigheid en goede trouw gegeven te hebben, slechts te vrijer in zijne handelingen zijn, en zou ter gepaster tijd en met vernieuwde kracht de vijandelijkheden hervatten, die het heden staakt.

» Z. K. H. de Prins *van Joinville* maakt zich gereed om in Frankrijk terug te keeren. Een gedeelte van het eskader zal in de Middellandsche zee kruisende blijven om er de zeeroverij te bedwingen; en zoo de les die de keizer van Marocco heeft gekregen niet genoeg is om hem zijn toestand te doen beoordeelen en rede te doen verstaan, zal het fransch gouvernement alle maatregelen nemen, om den vrede en de zekerheid zoo buiten als binnen zijne Afrikaansche bezittingen te vestigen. Frankrijk heeft een pligt gemaakt; het verlangt niets liever dan het er bij te laten, zoo aan zijne wettige eischen voldaan wordt; anders zal het de zaak van einde toe voeren."

Een ander ministerieel blad, *le Globe*, behelst nagenoeg een dergelijk artikel, waaruit echter moet besloten worden, dat een volmagt in een rijk als [illegible] goed is om het voorval den weg der onderhandeling te bewandelen; mogt deze echter mislukken, dan zou in het aanstaande voorjaar een eskader de overige havens van Marocco vernielen, een leger in het hart des rijks dringen en de beide hoofdplaatsen Fez en Mequinez veroveren.

— Uit Oran schrijft men van den 30sten Augustus:

» Het operatie-leger onder de bevelen van den maarschalk-gouverneur is nog altijd op de grenzen vereenigd, gezet houdende het legerkamp van Lalla Magrenia den overeenkomst. Den 28sten Augustus weet men nog volstrekt niet de uitwerking, welke de nederlaag van den Emir bij de bevolking heeft gemaakt, ten op dat tijdstip had hij alhaast nog geen voorsel tot vervanging der overhandelingen gedaan. Het Marocaansche leger was nog niet weder op de grenzen verschenen; maar wij vreezen dat de Marocianen, ons werkeloos ziende blijven in onze linien, zich weldra herzamelen zullen, en dat de vruchten der overwinning van Isly alhaast ernstig in de waagschaal zullen gesteld worden.

In het hoofdkwartier was men den 28sten bezig met het nemen van maatregelen, om in de behoeften van het leger gedurende den winter te voorzien; zoiets gaf het bewijs, dat de maarschalk er verre af was van den oorlog voor geëindigd te houden.

— De maarschalk *Bugeaud* werd, gelijk reeds gemeld is, den 8den te Algiers verwacht en zou aldaar eenen triomftogt doen.

— De *Moniteur Parisien* logenstraft het door een der bladen gegeven berigt, dat *Abd-el-Kader* in het bezit der Afrikaansche bezittingen zou verschenen zijn; dit had zeer wel kunnen zijn, dat hetzelve vrij onverschillig zou zijn waar de Emir zich bevond, dezelve toch weinig meer te vreezen was. Dit klinkt wel eenigzins zonderling bij het gewigt dat het gouvernement, blijkens [illegible] van het *Journal des Débats* aan de verwijdering van *Abd-el-Kader* hecht.

— De koning heeft aan den schilder *Horace Vernet* de vervaardiging van drie schilderijen opgedragen, voorstellende den aanval op Tanger, de bemagtiging van Mogador en den slag van Isly. De

heer *Vernet* zal zich eerstdaags naar Marocco begeven om die drie plaatsen te bezoeken.

— Het ministerieel blad *de Globe* zegt, thans dat de koninglijke reis naar Engeland zeker is en dat zij in de eerste helft van October plaats hebben zal.

— Een ander ministerieel blad, de *Moniteur Parisien*, den brief van Taïti mededeelende die alle bladen overgenomen hebben, herleidt het bewuste gevecht tusschen de Franschen en de Eilanders, waarbij de eerste 16 dooden en 40 gekwetsten zouden gehad hebben, merkt aan, dat naar deszelfs ingewonnen berigten, het gouvernement volstrekt niets van dien aard vernomen had.

Voorts verzekert men dat het gouvernement door de *Bucéphale*, welk vaartuig uit de Stille Zuidzee te Brest aangekomen is, tijdingen uit Otaheite tot de eerste dagen van Mei ontvangen heeft, die ingelijks in geenen deele de bedoelde betreurenswaardige tijdingen bevestigen. Intusschen had toch de kommandant *Bruat* versterking van troepen aangevraagd, tot reden opgevende den moeijelijken toestand, waarin hij zich tegenover de inboorlingen, na het vertrek van den schout-bij-nacht *Dupetit Thouars* bevond.

Naar men zegt, zijn de beide kommandanten der Fransche en engelsche stations in de wateren der Vriendschaps-eilanden, de kommandant *Bruat* en de schout-bij-nacht *Seymour*, belast geworden om op de plaats zelve de schade op te maken, die de consul *Pritchard* ten gevolge zijner gevangenneming aldaar geleden hebben.

— De ministeriële bladen wederspreken het gerucht, dat het gouvernement voornemens zou zijn de overige 300 millioenen fr. der geautoriseerde leening eerstdaags te negotiëren.

— De minister van openbare werken, de heer *Dumon*, is van hier weer eene maand vertrokken om de groote openbare werken, welke thans ondernomen zijn, in de zuidelijke en oostelijke departementen in oogenschouw te nemen.

— De berigten uit Madrid spreken weder meer bepaald van eene verandering onder de ministers. De minister van financien *Mon* zou minister van buitenlandsche zaken worden, en vervangen worden door den heer *Orlando*; de heer *Burgos* zou de portefeuille van binnenlandsche zaken bekomen, de heer *Pidal* de afdeeling van het openbaar onderwijs behouden, de heer *Narvaez* een minister van marine blijven, en zeker heer *Olozaga* minister van koophandel herkend worden. De aandeelhouders tot al die benoemingen zijn geheimelijk zijn gelegen in verschil van gevoelen over de sterkte van het leger. De generaal *Narvaez* zou namelijk den heer *Mon* van de financien willen verwijderen, daar deze steeds tegen den zin des ministers op meerdere economie in het leger aandrong; die verwijdering zou echter door anderen met leede oogen worden aangezien uit hoofde van het vertrouwen, dat de heer *Mon* in de waarneming van zijn departement zich had weten te verwerven.

Wat er na dit alles van den heer *Martinez de la Rosa*, die den 8sten te Madrid verwacht werd, worden moet, vernemt men niet.

De uitslag der verkiezingen in Spanje wordt steeds gezegd meerendeels te zijn in den geest der gematigde partij.

Aan de beslechting der geschillen met Marocco twijfelde men niet meer.

— Ter beurze van heden (14 *September*) waren genoteerd: 5 pCt. 119,60; 3 pCt. 81,85; Nap. p. 98,70; Rom. f. 105½.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 13den September.

De stad Hamburg prijst thans, bij alle ongelukken, die anders [illegible] door het verleenen van bijstand [illegible] haren rijken, nood-ijverigen handel [illegible], dat den 2den September van daar door de ingezetenen reeds 6000 mark banco aan de Berlijnsche hulpvereeniging voor de overstroomde streken in West- en Oost-Pruissen waren afgezonden.

— Z. M. de koning van Pruissen is van zijne reis naar de noordoostelijke gedeelten des Rijks den 7den te Elbing aangekomen en werd den 13den te Berlijn terugverwacht.

— Men schrijft uit Rome, van den 29sten Augustus: „Het aanhoudende droogweder is voor het land eene ware plaag. In verscheidene bergsteden heerscht gebrek aan water; de velden zijn verdord en de olijven hebben door den warmen zuidenwind zoo veel geleden, dat men voor een misgewas vreest. Daarentegen is het voornitzicht op den wijn zeer gunstig, daar de druiven zeer veel door hoevenschap [illegible] belooven."

ENGELAND.

LONDEN, den 14den September.

Men heeft alhier berigt, dat het kleine smaldeel, waarmede Koningin *Victoria* de reis naar Schotland doet, zich den 10den 's namiddags ten vijf ure, aan den mond van de Tyne, bevond. Het Koninklijk stoomjagt had den 9den, op den middag, den mond van den Teems verlaten, en dus den afstand tusschen de monden der beide rivieren, die men op 320 Engelsche mijlen berekent, in den tijd van 29 uren afgelegd. Er bestond voor zulk een zeetogt nog geen voorbeeld van die snelheid.

— Op het kasteel van Windsor was men den 11den reeds druk bezig met het in gereedheid brengen der vertrekken, die koning *Lodewijk Philips* en zijn gevolg, tijdens het bezoek, dat de Vorst aan koningin *Victoria* geven zal, zullen bewonen. Men verwacht thans stellig den koning op Vrijdag of Zaturdag den 4den of 5den October te Windsor.

— Uit Dublin vernemt men, dat er toebereidselen op eene zeer groote schaal werden gemaakt tot het aanrigten van een monsterfeest voor de zoogenaamde martelaren. Van allerwege, uit de provincien ontvangt de heer *O'Connell* uitnoodigingen tot openbare maaltijden en feesten.

— Onze dagbladen behelzen bijzondere berigten uit Oran, van den 3 September, waarin het getal zieken in het Fransche leger ongemeen hoog wordt opgegeven, met bijvoeging, dat de meeste dier ongelukkigen bezwijken door de hitte en onvoldoende verzorging.

— Mogen de Franschen al minder in den veldslag van Isly verloren hebben, zoo besluit een brief, zij zullen door ziekte en ontberingen thans zesmaal zoo veel als de Moren hebben verloren. Dit maakt elken veldtogt in Algiers zoo vreeselijk en zoo min voordeelig op den duur.

De *Times* ziet, na de aanvallen tegen Marocco, nog geen einde aan den krijg, maar nieuw voedsel voor den godsdiensthaat der Mooren tegen de Christenen. In die stemming voorziet het blad, dat zij minder dan ooit aan de voorwaarden, door Frankrijk gesteld, zullen gehoor verleenen.

— Bijzondere berigten uit Athene, van den 26sten Augustus, beweren, dat het nieuwe ministerie bezwaarlijk de moeijelijkheden, die zich thans opdoen, zal overwinnen, en dat de beschermende Mogendheden ligt geroepen zouden kunnen worden, om zich weder met de zaken van dit land te bemoeijen, ten einde het voor regeringloosheid te vrijwaren.

De *Times* behelst ook een vertoog over de Grieksche aangelegenheden, waarin hij de gevolgen van de jongste verandering van ministers zeer donker inziet. Het blad meent, dat regeringloosheid daar van het gevolg moet zijn, en nieuwe zware rampen het land bedreigen, hetwelk men zoo gaarne als een steunpunt der Europesche beschaving in het Oosten beschouwde. De *Times* gelooft, dat te midden van de beroerten, die het navolgen der keuze van een Koning of uit het land zal worden verjaagd of zich slaafs aan onderdanen zal moeten onderwerpen, die thans de teugels van het bewind hebben opgevat. Het blad laat zich scherp uit over den Pruissischen gezant den heer *Brassier de St. Simon*, die niet van wege zijn hof met, maar van wege het Russische alle pogingen had aangewend, om eene welgeregelde constitutionnele regering te dwarsboomen.

— Bijzonder berigten uit Alexandrië, van den 30sten Augustus, melden, dat *Mehemed-Ali* geheel van zijne jongste ongesteldheid hersteld is en zelfs eene onderneming tegen Abyssinië voorbereidt.

— Gisteren waren de 3 pCt gve. 99⅞; Nederl. 2½ pCt. 62¾; ditto 5 pCt. 100⅞; Spanje 24¼; Brazilie 87½; Columbia 16; Portugal 45¾.

BELGIE.

BRUSSEL, den 15den September.

De gewezen ministers, de heeren *Liedts* en *Rogier*, hebben thans hun ontslag uit de staatsdienst ontvangen, ieder met een pensioen van 6000 franken.

— Te Roiselaar is eene kerk, die bijna voltooid was, terwijl men [illegible] gedurende, gedeeltelijk ingestort. Zeven werklieden zijn meer of min zwaar gewond. Men weet niet waaraan deze instorting, die nog veel noodlottiger gevolgen na zich had kunnen sleepen, is toe te schrijven.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 16den September.

Z. M. de Koning heeft aan den heer Dr. *Mensert*, voorheen te Amsterdam, de gouden Rijks-Medaille verleend voor zijnen onvermoeiden ijver in het helpen van ongelukkige lijders.

— Men vernaamt, dat bij de Regering in den laatsten tijd in ernstige overweging genomen is de vraag, of en welke veranderingen in de bestaande wet mogens de onteigening ten algemeenen nutte zouden gemaakt worden, en dat deze vraag een onderwerp van behandeling bij de daarbij betrokken departementen van volgenden bestuur zal maken.

— De *Middelburgsche Courant* behelst het volgende:

„Er is dezer dagen in verscheidene dagbladen een romantisch verhaal geplaatst ten aanzien van zeker voorval, hetwelk op den 9den dezer maand te Westkapelle met een ainkstuk zoude hebben plaats gehad.

„Daar het nu zonderling, zoo niet onvoegzaam zoude moeten geacht worden, dat, zoo dit voorval werkelijk in dier voege had plaats

gehad, de zaken in het gezegd verhaal is opgegeven, de daarbij betrokkene autoriteiten hebben gehoord en ook overigens het niet onbelangrijk voorgekomene, de ware toedragt der zaak op eene voldoende wijze uit echte bronnen toe te lichten.

» Het is dienvolgens waar, dat men op den 3den dezer maand te Westkapelle het voornemen had om een rijzen zinkstuk aan den oever te plaatsen; dat de in den morgen van dien dag aanwakkerende noordoosten wind dit onmogelijk heeft gemaakt, en dat door het, omstreeks 7 uren des morgens, springen van een tros, waarmede het zinkstuk aan een daarbij zijnd met steen beladen schip was verbonden, benevens vier bemande sloepen of booten zeewaarts is afgedreven.

» Doch het is tevens waar, dat het gemelde schip het afgedreven zinkstuk is gevolgd, en dat de meer spoedige hulp, die door eene uitstekende Belgische loodsboot konde worden aangebragt, eene dier sloepen aan deze heeft doen verzoeken om zich met het opnemen der zich in dezelve bevindende manschap te willen belasten.

» Dat gemelde loodsboot met de meeste weltwillendheid zich daartoe heeft laten vinden, en dat alzoo de beide schepen de in de booten zich bevindende manschappen hebben overgenomen en te Westkapelle aan wal gezet.

» Maar dit is binnen den tijd van 3 à 4 uren geheel afgeloopen; tot 7 uren des morgens was alles nog in eene voldoende orde en om 11 uren waren de manschappen reeds te Westkapelle terug; al het overige wat deswege in de dagbladen is verhaald, kan dus als overdreven worden aangemerkt."

» Men voegt intusschen hier gaarne bij, dat de wijze waarop de vermoeide manschappen op de meergemelde loodsboot ontvangen en van de noodige verkwikkingen zijn voorzien, allezins lofwaardig is geweest, en de dankbaarheid van allen die daarin belang stellen in de ruimste mate verdient."

— Men leest in de *Provinciale Groninger Courant*, onder dagteekening van den 12den dezer, de volgende berigten:

» Eenige landbouwers in het Oldambt, arrondissement Winschoten, hebben aan den heer *Vl. G. Schilthuis, Jz.*, lid van de kamer van koophandel en graanhandelaar te Groningen, ten geschenke aangeboden eene massief gouden korenschaal van dezelfde grootte en afmeting, als die gewoonlijk in gebruik zijnde korenschalen. Het gedenkstuk, met de balans en gewigten, welke zwaar verguld zijn, is zeer schoon bewerkt, door den goudwerker *D. Mulder*, te Winschoten, en de emblema's en inscriptien zijn toepasselijk en fraai uitgevoerd. Het geheel is besloten in een mahoniehouten kistje. — Dit geschenk moet dienen tot een bewijs van erkentelijkheid voor de door den heer *Schilthuis*, sedert verscheidene jaren en in velerlei opzigten aangewende pogingen, om de belangen van den landbouw te bevorderen.

» Heden morgen ten 11 ure heeft de hooggeleerde heer *Franciscus Zacharias Kemerink*, benoemd in de plaats van den emeritus-hoogleeraar *S. R. Straling*, tot hoogleeraar bij de [illegible] onder-[illegible] onzer hoogeschool, eene plegtige Latijnsche inwijding-[illegible]ering gehouden, » » over het belangrijke voor geneeskundigen, dat de » uitlegging der oude schrijvers over hunne kunst en wetenschap niet » verwaarloosd worde.""

— In navolging der bijeenkomsten van geleerden in andere landen, is het bestuur van het Utrechtsch genootschap van kunsten en wetenschappen door de leden gemagtigd, de noodige maatregelen te nemen, om bij de volgende algemeene vergadering de leden in de gelegenheid te stellen, gezamenlijk naar vrije keuze wetenschappelijke onderwerpen te behandelen. De leden zullen voorloopig in drie sectien zamenkomen.

— De reeds meer dan twee honderd jaren beroemde jaarlijksche paardenmarkt te Valkenburg is den 12 dezer, onder begunstiging, van het schoonste weder, gehouden. Er waren 315 paarden ter markt en 50 veulens, in welke de handel zeer toeneemt. Veel is er gekocht door Fransche kooplieden tegen voldoende prijzen. Sedert vele jaren had men de markt over het algemeen niet zoo wel bezet gezien met goede paarden.

— In de *Utrechtsche Courant* leest men:

» In den nommer van den 11. dezer hebben wij als vermoedelijke oorzaak van het tegenwoordige bederf in meest al de wateren dezer provincien aangewezen de overgang met hetzelve van het regenwater, hetwelk, gedurende eenigen tijd op de heide en hooge gronden gestaan hebbende, aldaar nadeelige eigenschappen had verkregen. Thans wordt als vrij zeker gemeld, dat die nadeelige eigenschappen en het olieachtig vlies, waarmede het water als het ware bedekt was, een gevolg zouden zijn van de door het regenwater uit de gronden en vooral uit de sterk bemeste tabakslanden uitgetrokken en medegevoerde meststoffen."

— In het *Journal de la Haye* van den 14den dezer leest men:

» Dezelve *de Jeune*, Candidaat in de Wis- en Natuurkundige Wetenschappen te Leiden, schrijft ons uit Rotterdam, dat hij den 11den September tegen 11 ure des avonds, eene komeet ontdekt heeft in het sterrenbeeld de Walvisch, die hij voor dezelfde houdt, welke reeds door een' sterrekundige te Rome gezien is, naar het berigt dat wij in ons nommer van den 12den gegeven hebben.

De plaats van het hemellicht was, te 11 ure 45 min. middelb. tijd te Rotterdam, op eenige minuten na

Regte Opklimming 8°38'.
Zuidelijke Afwijking 14°47'.

De *Leidsche Courant* voegt bij dit berigt:

Wij hebben den Hoogleeraar *Kaiser* verzocht ons eenige inlichtingen omtrent die komeet te willen geven, en ontvingen daarop het navolgend berigt:

De komeet op den 11den dezer door mijnen vriend en leerling den Heer *le Jeune* ontdekt, was reeds in den laten avond van den 6den dezer, gevonden door den Heer *Melhop*, een' ijverigen beminnaar der sterrekunde te Hamburg. Zij werd den 8sten Sept. waargenomen door den Heer Observator *Petersen* te Altona, die hare plaats aldus ten ruwste bepaalde:

8 September, 12 ure 34 min. middelbare tijd te Altona.
Regte Opklimming der komeet 6°34'.
Zuidelijke Afwijking 16°22'.

Gisteren avond werd dit hemellicht door mij op het Observatorium alhier waargenomen, hetgeen de volgende plaatsbepaling af:

13 September, 10 ure 8 min. middelbare tijd te Leiden.
Regte Opklimming der komeet 8°52,1.
Zuidelijke Afwijking 13°57'.

Vermoedelijk is deze komeet die, welke reeds voor eenige dagen te Rome in het sterrebeeld den Waterman ontdekt werd, maar van die ontdekking is heden geen stellig berigt tot de sterrekundigen gekomen. De komeet vertoont zich door den kijker met eene heldere kern en eenen zeer merkbaren staart. Zij laat zich voor een ongewapend maar zeer scherp oog eenigermate onderscheiden.

Den 15den Augustus jl. ontdekte de Heer *Petersen* te Altona eene andere komeet, nabij de ster α van Hercules. Het slechte weder gedoogde toen niet hare beweging te bepalen, of haar de eerstvolgende dagen op te sporen, en toen het weder later beter werd, is zij door verschillende sterrekundigen vruchteloos gezocht.

— Blijkens de thans ontvangen Javasche Couranten van 20 en 24 April, was den 22sten door den Gouverneur-Generaal bekend gemaakt de ontvangst van het boodschgend berigt van het overlijden van Z. M. koning *Willem Frederik*, graaf *van Nassau*, met bijvoeging, dat deswege in geheel Nederlandsch Indie door alle Europesche ambtenaren en officieren, gedurende achttien weken de rouw zou worden aangenomen.

Door Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal waren benoemd: tot fiscaal bij den raad van justitie te Soerabaya, mr. *G. A. A. du Rij Spiering*, lid in den raad van justitie te Samarang; tot lid in den raad van justitie te Samarang mr. *H. W. van der Jagt*, fiscaal en magistraat te Makasser; tot lid in den raad van justitie te Soerabaya mr. *J. J. Alix*, eerst gezworen klerk ter griffie van het hoog geregtshof; tot eerst gezworen klerk ter griffie van het hoog geregtshof mr. *J. A. A. Leeman*, adjunct gezworen klerk op die griffie; tot adjunct gezworen klerk ter griffie van het hoog geregtshof mr. *J. J. van Angelbeek*, thans op die griffie werkzaam; tot [illegible]-adjunct-directeur bij den construktie-winkel te Soerabaja [illegible]tein der Artillerie *A. Meis*.

Bij het militair departement bevorderd: tot [illegible] [illegible] het korps sappeurs, de 2de luitenants van dat korps *D. J. [illegible]* en *E. A. Hallink*.

Op verzoek gepensionneerd: de onder-intendant der 1ste klasse bij de militaire administratie *M. L. Bonzet*, en de chirurgijn van de 3de klasse *B. A. Eichler*.

Uit Zijner Majesteits militaire dienst ontslagen, [illegible] 2de klasse *A. Prins*.

— Volgens een voorloopig berigt ontvangen bij den stationscommandant ter Westkust van Sumatra is Z. M. brik *Sirwa*, onder bevelvoering van luitenant ter zee 1ste klasse *P. Sauvage*, op een rif benoorden Poeloe Karang nabij Baros gestrand en [illegible] vergaan; de equipage en een gedeelte van het tuigage waren gered.

— De *Singapore Free Press* van den 4den Maart. ll., bevat een vrij volledig verslag van de expeditie der Britsche oorlogsschepen *Harlequin* en *Wanderer* en de kompagnies-stoomboot *Diamond*, welke naar Atjin, op de kust van Sumatra gezonden zijn geworden om genoegdoening te erlangen voor het geweld, hetwelk der Britsche koopvaart is aangedaan, ten zake van het gebeurde met de bark *Fattal Khair* en de bark *Robert Spankie*. Zie hier wat gemeld wordt:

Bij aankomst voor Atjin, verzochten de Kapiteins *George Hastings* en *Seymour* een onderhoud van Zijne Majesteit den Sultan, en het schijnt, uit het een daarbij is voorgevallen, dat Zijne Majesteit zich zuiverde van alle verdenking alsof hij kennis droeg van den gepleegde misslagen, dat hij zijne hulp verleend heeft tot verlangingen van de vereischte genoegdoening, en dat hij zijne begeerte heeft te kennen gegeven, om den bijstand der Britten te erlangen, den eindelijke weerspannige onderlanen tot gehoorzaamheid te brengen. De gansche sterkte alsdan Atjin wordt door den berigtgever geschat [illegible] toegegeven staat van verval te verkeren; terwijl de [illegible]tige monarch van den grootsten Maleischen staat [illegible] zeggende betekent, dat hij ten eenen male buiten staat is de hoofden die in naame hun gezag van hem ontleenen, in bedwang te houden. Het is waarschijnlijk aan deze omstandigheid toe te schrijven, dat de Britsche handelsbetrekkingen zoo onzeker zijn, niet alleen met dit gedeelte der kust van Sumatra, in het bijzonder, maar met de Maleische staten in het algemeen; want daar, waar het bestuur door partijschappen verdeeld wordt, kan het gezag het geweld, door kleine vorsten op weerlooze handelsvaartuigen gepleegd, noch voorkomen noch straffen.

De Sultan van Atjin zijn bijstand aangeboden hebbende, begaven zich eenigen uit het volk, voorzien van brieven voor den Toeankoe (of Toekoe) *Pakir* van Pedier, met de schepen naar die plaats. In een met den Toeankoe *Pakir* gehouden zamenkomst, werd deze verzocht binnen vier-en-twintig uren den persoon van Toeankoe *Abbas*, (bij die den roof op de Fattal Khair gepleegd heeft) uit te leveren, dan wel van dat hoofd zoodanige som gelds af te vorderen als gezegd wordt door hem gerooid te zijn. Daar de Toeankoe *Pakir* op den volgenden morgen buiten staat was aan een dezer beide verzoeken te voldoen, voeren de booten van het eskader de enge rivier van Batoe binnen en stevenden dien stroom op tot bij de stad van dien naam. Na hier nog eenmaal Toeankoe *Pakir* ontmoet te hebben, en elken kans op eene voldoende schikking verloren ziende, gaf Kapitein *Hastings* bevel om de stad te vernielen.

Men is echter aan Toeankoe *Pakir* verpligt te verklaren, dat het zijn ernstige wensch schijnt geweest te zijn, om de onderhandelingen tot een gunstig resultaat te brengen; terwijl men de overtuiging verkregen geeft, dat zijn invloed aan de kust, ondersteund door het gezag van den Sultan, ten eenigen tijd, bijaldien meerdere maatregelen zullen beraamd zijn tot krachtdadige bescherming van den handel, van groot nut kan wezen.

Aan de inlanders, welke in grooten getale aldaar aanwezig waren, werd bekend gemaakt, dat de vernieling hunner stad een gevolg was van den op de Fattal Khair gepleegden roof, en dat alle achtingswaardige personen, welke de veiligheid hunner eigendommen en die van den handel verlangen, voortaan hun verblijf moesten houden onder de heerschappij van vorsten, welke geen geweld pleegden aan den Britschen koophandel. De stad Batoe met hare Bazaars werd gevolgelijk vernield en aanzienlijke schade toegebragt, in het bijzijn van eenige honderden inlanders; eene les, die, naar men vertrouwen mag, hen voor het vervolg terug zal houden van het bedrijven van daden als die, waarover men zich thans zoo regtmatig beklaagt. Gedurende den brand, die de stad en talloze kokosboomen vernielden, bleven de inlanders dit schouwspel gadeslaan met oogenschijnlijke gevoelloosheid, tot dat zij, eene gelegenheid waarnemende, eenige onbezonnen waaghalzen van de Britsche partij plotseling aanvielen, en er bijna in slaagden hen af te snijden. Gelukkig echter werd hun aanval tijdig genoeg opgemerkt om ongelukken voor te komen, en werden degenen die daaraan deel namen gestraft door het verlies van twee of drie hunner.

Batoe werd op den 10den Februarij ll. vernield. Op den 11den nam de *Diana* de beide andere vaartuigen op sleeptouw en bereikten deze bodems aan den avond van denzelfden dag Moerdoe. Gedurende den nacht bespeurde men vuren aan het strand; terwijl kanonnen van de stad gelost werden, hetgeen vermoeden deed, dat de inwoners van de komst der Engelschen kennis dragen en er op voorbereid waren om hen te ontvangen.

Met het aanbreken van den morgen van den 12den verlieten de booten de respective schepen, onderwijl eenige honderden inlanders hen aan het strand opwachtten. Toen de schepelingen meer nabij gekomen waren, beval een uit den vijand hun op eene onbeschofte wijze terug te keeren; onmiddellijk waarna door den vijand een levendig vuur geopend werd van achter eene door de natuur gevormde verschansing van aarde, welke hen beschermde tegen elke doeltreffende beantwoording daarvan door de tegenpartij. De booten stuurden midsdien naar het strand, een gedeelte der manschappen landde en de plaats werd genomen, terwijl de vijand, bij de nadering der Engelschen, in alle rigtingen de vlugt nam.

Nadat de verschansing genomen was, stuurden de booten in de rivier en stevenden die opwaarts, ter regterzijde bedekt door eenige mariniers, terwijl men, bij het voorwaarts gaan, de bazaar en eene menigte bij elkander staande huizen vernielde. Middelerwijl bleef de vijand niet werkeloos, maar onderhield een musketvuur van uit de kreupelbosschen en van achter huizen, en trok langzamerhand terug, tot dat hij zijne gewapende magt in eene borstwering, op ongeveer vijftien palen van de mouding der rivier, had bijeen getrokken. Blijkbaar was het zijn voornemen aldaar stand te houden, alrhans bij de nadering der Engelschen opende hij van daar een hevig vuur op hen. De borstwering werd echter genomen en de vijand landwaarts in naar het digt bij zijnde kreupelgewas, met aanhoudend verlies vervolgd.

Van uit dit punt stevenden de booten wederom nogmaals nog eene mijl ver den stroom op, alles op hunnen weg vernielende. Nadat men aan de plaats gekomen was, waar de stad scheen te eindigen, en na eenige schoone huizen (volgens berigt die van den Rajah) verbrand te hebben, beschouwde men het doel der expeditie als volbragt. Bij het weder afdalen der rivier op de plaats, tegenover de reeds gemelde borstwering, gekomen zijnde, werd op nieuw een hevig vuur geopend door den vijand, die met eenig beleid zijne sterke stelling, in de achterhoede der Engelschen weder ingenomen had. Een nieuwe aanval had dien ten gevolge plaats; de vijand werd als voorheen, met verlies verdreven en landwaarts in vervolgd. Na ten tweeden male de borstwering verloren te hebben, toonde de vijand geene verdere geneigdheid in massa bijeen te blijven, maar onderhield het eenige tijdlang een vuur van uit het kreupelgewas, onderwijl de booten langzaam de rivier afzakten.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van 11. Zaturdag werden omgezet: Ned. 2½ pCt. 62¼; 5 pCt. 99⅝; 3 pCt. 75⅝; Amort. Syndic. 4½ pCt. 99 5/16; id. 3½ pCt. 89¾; Handels. 4½ pCt. 146⅞; Nieuwe dito 100 een zest.; O. Ind. Leening 5 pCt. 96⅝; Werk. Schuld 4 pCt. 95 een zest.; Rusland 5 pCt. 108¾; 4 pCt. bij Hope 92; dito bij Stieglitz 91¼; Certif. 6 pCt. 75½; Polen Aand. 168½; Spanje Ardoins 20⅝; onbep. 19¼; 3 pCt. te L. 34⅜; Passive 6⅞.

OPENBARE VERKOOPING

VAN EENE PATRIMONIEELE

HOEVE,

MET

LABEUR EN WEYLANDEN

GESTAEN EN GELEGEN

te NISPEN onder ROOSENDAEL.

DEN NOTARIS **P. J. A. ANTONISSEN**, te ANTWERPEN residerende, zal met het houden van 2 ZITDAGEN hier onder bepaeld en winst van verdieren ten Huyzen en Herberg van S. HUBERTUS BROSUS, op den HEUVEL te Esschen, krachtens autorisatie der RECHTBANK van 1.ste aenleg te ANTWERPEN, en ten overstaen van den bevoegden HEER VREDENRECHTER, in het openbaer de meestbiedende Verkoopen, DE VOLGENDE, PATRIMONIEELE ONROERENDE GOEDEREN, TE WETEN:

KOOP EEN.

Eene HOEVE bestaende uyt Huyzing, Schuer en verdere gebouwen, mitsgaders Labeur en Weylanden, Hof, en verdere aenhoorigheden, eenen vierkantigen blok uitmakende gelegen te Nispen onder Roosendael na by de Rietgiersche Straet, op het kadastraal plan bekend onder de Sect. G. N.os 432, 433, 434, 435 en 436 en volgens hetzelve groot eenen hectare 51 aren 77 centiaren.

Item een stuk Labeurland gelegen tegens de gezegde hoeve of Rietgiersche Straet, op het kadaster bekend onder de Sect. G. N.o 581 en volgens het zelve groot 55 dren.

KOOP TWEE.

Een stuk Weyland gelegen te Nispen onder Roosendael, palende tegens de Risse of Huyzinksche Beek, op het kadastraal plan bekend onder de Sect. G. N.os 368 en 369 en volgens hetzelve groot 2 hectaren 8 aren 80 centiaren.

KOOP DRY.

Een stuk Hakhout gelegen als het vorige in den Ganzenhoek, palende tegens de Spruyt en Donckesche Beek op het kadastraal plan bekend onder de Sect. H. N.o 587, groot 26 aren 60 centiaren.

KOOP VIER.

Een stuk Bouw en Weyland aen een liggende te Nispen onder Roosendael, op het kadastraal plan bekend onder de Sect. G. N.os 540, 541 en 542 in het gheheel groot 2 hectaren 71 aren 70 centiaren.

KOOP VYF.

Een stuk Labeurland, gelegen als de vorige, op het kadastraal plan bekend onder de Sect. G. N.o 526 met een gedeelte van N.o 525, groot 92 aren.

KOOP ZES.

Een stuk Bouw en Weyland, gelegen als de vorige tegens het Everlandsche wegie, op het kadaster bekend onder de Sect. G. N.os 522, 532 en 533, te samen groot 2 hectaren 32 aren 11 centiaren.

KOOP ZEVEN.

Een stuk Labeurland gelegen tegens den vorigen Koop, op het kadaster bekend onder de Sect. G. N.o 571, groot 99 aren 10 centiaren.

KOOP ACHT.

Een stuk Labeurland gelegen tegens de twee vorige koopen aen het kadaster bekend onder de Sect. G. N.os 625, 627 en 628, te samen groot 2 hectaren 91 aren 30 centiaren.

KOOP NEGEN.

Een stuk Labeurland gelegen nevens de drij vorige koopen, op het kadaster bekend onder de Sect. G. N.o 630, groot eenen hectare 22 aren 40 centiaren.

KOOP TIEN.

Een stuk Hakhout, gelegen na by vorige koopen, op het kadaster bekend onder de Sect. G. N.os 606 en 605, groot 52 aren 80 centiaren.

De vooromschreve koopen eene schoone pachthoef uytmakende zijn in huer bij Sr. VAN OORSCHOT, die daervan de aenwyzing zal doen aen de respective liefhebbers, dagelyks, op bekwame uren.

De accumulatie derzelve word voorbehouden.

ZITDAGEN.

Den eersten tot geven van Palmslag en stellen van Verdieren op Woensdag 25 September 1844, en den tweeden tot de finale toewyzing op Woensdag 2 October daer na, telkens ten 1 uer, des middags, ten Huyze van S. BROSUS te Esschen.

Tusschen den 1. en den 2. zitdag zullen de liefhebbers Verdieren kunnen stellen, mits zich te vervoegen ten Kantoore van den Notaris met de verkooping belast.

De titels van Eygendom benevens het plan der Verkoop Condition berusten ter inzage van een ieder ten Kantoore van opgenoemden Notaris ANTONISSEN in de Léopold Straet, Sect. 3, N.o 1705/2.

ZEGT HET VOORTS.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.